

Handläggare
Susanne Forss Gustafsson
Telefon: 08-508 22 000

Till
Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd
2016-09-22

Reviderade regler för intagning och plats till förskolan

Yttrande till kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd hänvisar till tjänsteutlåtandet som svar på remissen och översänder densamma till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har gett utbildningsnämnden i uppdrag att revidera nu gällande regler och riktlinjer för intag och plats i förskolan samt att utreda möjligheten att även barn till föräldralediga ska omfattas av rätt till heltid på förskolan. Hägersten-Liljeholmen stadsdelförvaltning önskar förtydliganden och har några synpunkter på de nya reglerna för intag och plats till förskolan. Stadsdelförvaltningen drar dock andra slutsatser av effekterna och vilka konsekvenser genomförandet har av rätt till heltid för barn till föräldralediga. Särskilt vad gäller hur det påverkar antalet barn i barngrupp och hur kvalitén påverkas. Den ökade arbetsbelastningen kan också försvåra rekrytering och påverka medarbetarnas hälsa.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen förskola. De fackliga organisationerna informeras vid samverkansgrupp 6 september och förvaltningsgrupp den 13 september.

Ärendet

Bakgrund

Kommunfullmäktige har gett utbildningsnämnden i uppdrag att utreda möjligheten att även barn till föräldralediga ska omfattas av rätt till heltid på förskolan. Samtliga stadsdelsförvaltningar och referensgruppen för fristående förskolorna har svarat på enkäter med frågor om vilka konsekvenser rätt till heltid för barn till föräldralediga skulle få och hur de anser att förslaget påverkar barnen, föräldrarna och den egna verksamheten. Beräkningar har gjorts av Stadsledningskontoret på hur barnantalet per förskola skulle öka om barn till föräldralediga erbjöds rätt till heltid. Stadsledningskontoret föreslår att rätt till heltid för barn med nyfött syskon införs och att revideringar i stadens regler för intagning och plats i förskola och pedagogisk omsorg görs därefter.

Förvaltningens synpunkter och bedömning

Hägersten-Liljeholmen stadsdelsförvaltning kan i flera avseenden hålla med om de synpunkter som framkommit och redovisas från enkätsvaren till stadsledningskontoret. Stadsdelsförvaltningen drar dock andra slutsatser av effekterna och vilka konsekvenser genomförandet har av rätt till heltid för barn till föräldralediga. Särskilt vad gäller hur det påverkar antalet barn i barngrupp och hur kvalitén påverkas.

I en stadsdel som Hägersten-Liljeholmen sker en fortsatt ökning av antalet barn de närmaste åren och fler barn antas få längre vistelsetider på förskolan än stadsledningskontorets beräkningar. Antagandet baseras på befolkningsprognoser, beräknat förskolebehov för stadsdelen samt nuvarande erfarenheter från föräldrars val och önskemål.

Sedan sammanslagningen av stadsdelarna Hägersten och Liljeholmen 2007 har antalet inskrivna barn inom den kommunala förskolan ökat årligen med mellan 209-373 barn, räknat på barnantalet i september månad. Inskrivningsgraden är hög. Enligt

stadens statistik går 95 % av alla tvååringar i stadsdelen i förskola och ca 98 % av barnen i åldrarna 3-5 år.

Förvaltningens beräkningsgrunder för stadsdelen baseras på antalet inskrivna barn, antal barngrupper och antal kommunala förskolor som fanns vid tertialrapport 1, 2016.

Om vi använder oss av samma beräkningsgrunder som stadsledningskontoret gjort så innebär det att ca 10 % av de ca 5000 inskrivna barnen har en vistelsetid på 30 timmar i veckan på grund av att föräldrarna är lediga med nyfött syskon. För Hägersten-Liljeholmens stadsdel ger det en ökning i vistelsetid för 1,7 barn per avdelning. Nästan dubbelt så många som i exemplet från stadsledningskontoret. Om barnen utökar sin vistelsetid innebär det också att bemanningen behöver öka för att bibehålla kvalitén.

Marginalerna i verksamheterna är redan idag små vilket gör det svårare att ha reservkapacitet. Förskolan har under senare år fått ökade kostnader. Det är bland annat för ökade hyror, särskilt i nybyggda förskolor, stora kostnader för IT, höjda lönekostnader samt kostnader för verksamhetsstöd till barn i behov av särskilt stöd. Ett ökat antal barn som ska beredas plats gör att det med nuvarande resurser blir svårt att bedriva verksamhet med önskvärd kvalitet.

Erfarenheter från tidigare när föräldrar fick utökade möjligheten att välja närvarotid var att förskolornas planeringsförutsättningar försvårades och att barnens vistelsetider på förskolan blev längre. Med förlängning av barnens vistelsetid, blir det fler barn på tider då bemanningen är lägre. Alltså fler barn per anställd under större del av dagen.

Förskolornas medarbetare vill istället, i enlighet med barnkonventionen, påtala barnens behov. Barnens rätt till lagom långa ”arbetsdagar” och vila.

En annan risk är att det kan bli svårare att rekrytera personal om arbetsmiljön och arbetsförhållandena på förskolan försämras. En hög arbetsbelastning kan även påverka sjukfrånvaron. Det är angeläget att förskolorna har resurser som motsvarar uppdraget.

Grundtanken att barn ska ha tillgång till förskola är god. Forskning visar att barn som går på förskola har bättre förutsättningar senare i livet. Men förslaget om rätt till heltid innebär inte heller att några

nya målgrupper börjar förskolan utan gagnar de som redan har en plats.

Regler för intagning och plats i förskola

Nytt är att i prioriteringsordningen i regler för intag går garantiplatser före syskonförtur (5.1).

Det finns några delar i de reviderade reglerna som är vaga och kan behöva kompletteras. Det gäller till exempel förtydligande om vilka barns som har rätt till plats (2.1) samt barn med rätt till plats före ett års ålder (2.2). Från vilken ålder under ett år är det aktuellt att börja i förskolan?

Lars Wennberg
Tf. stadsdelsdirektör

Yvonne Goldberg
Avdelningschef

Bilagor

Remissunderlaget finns att läsa på <https://insynsverige.se/stockholm-hagerstenliljeholmen> under Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd, sammanträde 22 september 2016.

1. Bilagan reviderade köregler
2. Bilagan ” Rätt till heltid för barn vars föräldrar är föräldralediga enligt föräldraledighetslagen”